

Дали некој кој го познавате е жртва на малтретирање?

MACEDONIAN

Водич за семејствата, пријателите
и соседите

Вашата поддршка може да помогне

Domestic Violence
Resource Centre Victoria

Подготвено и издадено од страна на Victims Support Agency (VSA) Department of Justice, и Domestic Violence Resource Centre Victoria (DVRCV).

Обновено и повторно отпечатено во 2001, 2006, 2009.

Дизајнирано од Celsius Design.
Отпечатено од Big Print.

Victims Support Agency и Domestic Violence Resource Centre Victoria се заблагодаруваат на членовите на заедницата и службите кои допринесоа кон издавањето на овој водич. Сакаме особено да се заблагодариме на оние кои разговараа со нас за нивните лични искуства од малтретирање и кои сакаа сите оние кои се жртви на малтретирање да ја добијат помошта која им е потребна.

© Заштитено од страна на Владата на Викторија 2009.
Ова издание е заштитено. Ниеден дел од изданието не смее да биде репродуциран освен во согласност со условите од Copyright Act 1968.

Водичот е достапен на 13 јазици: Арапски, Бурмански, Кинески, Хрватски, Дари, Динка, Фарси, Македонски, Српски, Сомалиски, Шпански, Турски и Виетнамски. За да добиете примерок појдете на www.justice.vic.gov.au/victimsofcrime или www.dvrcv.org.au

Или, јавете се на Victims of Crime Helpline 1800 819 817 8.00 - 23.00 час, од понеделник до петок, освен државни празници, или јавете се на Domestic Violence Resource Centre Victoria (03) 9486 9866 или по е-пошта на dvrcv@dvrcv.org.au

Содржина

Вовед	2
Што е тоа малтретирање?	4
Како ќе препознам кога некој е малтретиран?	5
Зошто таа не ја раскине врската?	7
Треба ли да се вмешам?	10
Како да и пристапам?	10
Што можам да сторам за да и помогнам?	11
Што не треба да се прави	15
Помогнете и да ја зголеми својата безбедност	16
Закони кои може да ја заштитат	18
Што треба да сторам ако видам или слушнам за физичко насилство или заканување?	22
Грижа за себе си	23
Како треба да се однесувам кон нејзиниот насилен партнер?	24
Служби кои може да помогнат	27

Вовед

Тажно е кога некој кој ви значи е малтретиран или повреден од страна на нивниот партнер. Овој водич ќе ви пружи практични информации за тоа како може да помогнете и како да се грижите за себе си.

Овој водич ќе помогне во поддршката на жените и мажите жртви на насилство. Низ водичот ние се повикуваме на жртвата како 'таа' за поедноставно и затоа што повеќето од жртвите се жени, меѓутоа ние ги охрабруваме оние кои ги поддржуваат мажите жртви на малтретирање да го користат овој водич.

Вие може да ги контактирате службите наведени на позадината од оваа брошура за да зборувате со некого доверливо за она што ве загрижува.

'Мојата најдобра пријателка многу ми помогна. Таа никогаш не ме осудува или прави да се чувствувам дека е моја вина. Таа ми помогна да размислам што треба да сторам, се грижеше за моите деца за да ми даде време и беше со мене кога ми требаше. Не и беше лесно ни на неа. Но нејзината поддршка многу ми помогна.' Ана

Вашата помош може многу да помогне на некого што е малтретиран.

Вашето однесување во нејзината ситуација е многу важно. Ако таа се чувствува дека има поддршка и е охрабрена, таа може да се чувствува посиљана и во состојба да решава. Ако таа се чувствува дека е осудувана или критизирана може да се плаши да каже некому за малтретирањето.

Иако секој може да биде жртва или сторител на семејно насилство, обично жените и децата и другите ранливи лица се жртви на мажите. Дури и кога децата не се директно вовлечени, доживувањето на инцидент или чистењето после инцидент може да има големи последици врз нив.

Малтретирање или насилство во семејството може да има последици врз секого без разлика на приходот, раса, култура, вера, можност или пол.

Насилство во семејството може да се случи во брак, во де факто односи, во цивилна заедница, во однос на хомосексуалци или лезбејки, на луѓе со онеспособности кои зависат од нивните негуватели, како и помеѓу родители, деца и роднини. Во некои случаи, насилството може да се врши од страна на млада особа против родител или роднина. За абориџин или човек од Torres Strait Island 'семејство' може да значи роднина според нивната традиција или социјална состојба.

Службите за поддршка наведени на позадината од оваа брошура може да помогнат и да ви дадат повеќе информации.

Што е тоа малтретирање?

Секоја двојка има караници или недоразбирања. Во односи базирани на еднаквост и почитување и двата партнера се чувствуваат слободни да го кажат своето мислење, да донесуваат свои решенија, да бидат самите себе си, и да кажат не за сексот. Но, ова не е случај кога некој е насилен. Во насилни односи еден од партнерите настојува да доминира врз другиот преку физичко насилство, критизирање, барања, закани или сексуален притисок.

Семејното насилство или малтретирање може да бидат очигледни или скриени. Може да бидат изолиран инцидент или постојано насилство за подолго време.

За жртвата и нејзините деца ова однесување може да биде опасно, застрашувачко, збунувачко и штетно.

Семејното насилство и малтретирање е повреда на човечките права и никогаш не е прифатливо во било каков вид, во нисдна засница или култура.

‘Моите пријатели и семејството не мислеа дека е “толку лошо” зашто тој ме удри само еднаш. Меѓутоа, понижувањата и манипулирањето беа многу полоши, а и начинот како ми го контролираше животот. Навистина посакував моето семејство да разбере колку ми беше тешко.’ Кејт

Психолошкото или емоционалното малтретирање може да повредува исто како и физичкото малтретирање.

Малтретирањето во односите никогаш не е прифатливо, без оглед на околностите и никогаш не е по вина на жртвата. Малтретирањето не е предизвикано од алкохол, или стрес, или од однесувањето на жртвата. Малтретирањето се случува затоа што насилникот сака да ја контролира и манипулира другата особа.

Законот во Викторија дефинира дека насилството во семејството не е само физичко – тоа вклучува контрола и манипулација [погледнете го *Family Violence Protection Act (2008)*]. Некои примери на насилство во семејството може да вклучуваат запирање некој да се среќава со пријателите или семејството, закани за повреда на членови на друго семејство или домашни животни, понижување, закани, навреди, постојано критикување или расистички коментари. Може да вклучува и одземање на нејзините лекови, забрана на пристап кон пари за храна и облека, закани дека ќе ја пријави во одделението за емиграција или закани дека ќе му каже на нејзиното семејство или пријатели за незиното сексуално определување кога таа не сака тие да дознаат. Може да вклучува и оштетување на имот, навреди и следсје.

Насилство во семејството, малтретирање, сексуално злоставување и следсје се неприфатливи и може да бидат пријавени во полиција.

Како ќе препознам кога некој е малтретиран?

Вие не можете да бидете сигурни дали она што ваша пријателка или роднина го доживува е ‘малтретирање’. Вие може да насетувате дека нешто не е ‘во ред’ во нивните односи. Понескогаш може да има знаци кои укажуваат дека има злоставување. Меѓутоа, често пати нема ништо очигледно.

Еве некои од знаците кога некој е малтретиран:

- Таа изгледа уплашена од партнерот, или секогаш настојува да го/ја задоволи.
- Таа не ги гледа повеќе пријателите или семејството, или ги скратува разговорите кога партнерот е во собата.
- Партнерот често пати ја критикува или навредува пред други луѓе.
- Таа вели дека партнерот ја тера или ја присилува да прави работи во сексот.
- Нејзиниот партнер често пати и наредува или ги донесува сите одлуки (на пример тој ги контролира парите, и кажува кого може да види и што може да прави).
- Таа често зборува за 'љубомората', 'лошиот карактер' или 'посесивноста' на партнерот.
- Таа станува нервозна или депресирана, ја губи сигурноста, или е невообичаено тивка.
- Таа има телесни повреди (модрици, скршени коски, посекотини, и тн.). Таа кажува нелогични објаснувања за повредите.
- Нејзините деца се плашат од нејзиниот партнер, имаат проблеми во однесувањето, или се повлечени или нервозни. Таа неволно ги остава децата со нејзиниот партнер.
- Откако ќе ја раскине врската, нејзиниот поранешен партнер постојано и се јавува, и досадува, ја следи, доаѓа до куќата или чека надвор.

Зошто таа не ја прекине врската?

Некогаш е тешко да се разбере зошто некој одржува врска ако спрема неа лошо се однесуваат. Заминувањето може да изгледа едноставно решение. Вие може да сметате дека малтретирањето е делумно и нејзина вина зашто таа трпи, или дека е глупава или слаба ако останува.

Тешко е да се замисли како е да се биде малтретиран кога самиот не сте во таква ситуација. Однавгор, изгледа дека е лесно да се замине, но всушност не е.

Може да биде многу тешко да се прекине однос со агресивен партнер. Ова е важна работа која треба да ја разберат роднините и пријателите.

Може да има многу причини зошто е тешко да се прекине некоја врска.

- Таа може да се плаши што ќе стори насилникот ако таа ја прекине врската. Особата која е насилна може да се заканува дека ќе ја повреди неа, нејзините роднини, нејзините деца, домашни миленици или имот. Тој може да се заканува дека ќе изврши самоубиство ако таа зборува за прекинување на врската. Многу жртви искусиле дека малтретирањето продолжува или станува полошо откако ќе се разделат.
- Таа се уште го сака партнерот, зашто тој или таа не се секогаш насилни.
- Таа е определена кон врската или верува дека бракот е заскогаш, во 'добро или лошо'.
- Таа се надева партнерот ќе се промени. Понекогаш насилниот партнер може да вети дека ќе се промени. Таа може да мисли дека ако насилникот запре со пиеење, ќе престане и малтретирањето.
- Таа смета дека малтретирањето е нејзина вина.

- Таа смета дека треба да остане со партнерот за доброто на децата, и дека е најдобро ако децата живеат со двата родители. Нејзиниот партнер може да и се заканува дека ќе ги земе или ќе ги повреди децата.
- Недостаток на самоверба. Особата која е насилна намерно ќе настојува да ја скрши самовербата на партнерот и да направи таа да се чувствува дека е глупава, безнадежна и одговорна за малтретирањето. Таа може да се чувствува слаба и неспособна да донесува решенија.
- Изолираност и осаменост. Особата која е насилна може да се обиде да и ги прекине контактите со семејството и пријателите. Таа може да биде уплашена како ќе се снајде самата. Ако англискиот не и е мајчин јазик, таа може да се чувствува изолирана.
- Притисок да остане со партнерот заради семејството, нејзината заедница или црквата. Таа може да се плаши дека ќе биде одбиена од заедницата или семејството ако се раздели од партнерот.
- Ако таа е од различно културно или јазично потекло, нејзиниот партнер може да и се заканува дека ќе ја пријави на властите или одделението за имиграција ако каже некому за насилството.
- Таа може да чувствува дека не може да се ослободи од партнерот зашто живеат во рурална област, или затоа што имаат заеднички пријатели, или се дел од иста етничка, абориџанска или религиозна заедница.
- Таа не располага со средства за да преживее ако се прекине врската. Таа може да се грижи каде ќе живее, дали ќе има пари или за превоз ако живее во изолирана област. Таа може да е зависна од приходот на партнерот.
- Ако има онеспособеност, таа зависи од насилникот за секојдневните потреби.

Важно е да не допринесете таа да се чувствува дека нешто со неа не е во ред зашто не се разделила од партнерот. Ова само ќе го засили недостатокот на самоверба и чувството на вина и самообвинување.

Прекинување на врската со насилен партнер понекогаш може да биде многу опасно. Малтретирањето може да продолжи или да се зголеми откако таа ќе замине. Помогнете и да реши што може да стори, и да размисли за нејзината безбедност било да остане или да замине. Таа може ќе сака да контактира некои од службите наведени на позадината од овој водич за да разговара за својата заштита.

‘Кога и кажав како тој ме малтретираше, мојата пријателка рече “па, ти му дозволуваш” како да беше моја вина. Тоа ме направи да се чувствувам полошо. Таа не знаеше колку имав притисок од него за да се вратам, како велеше дека ме сака и дека подобро ќе се убие отколку да живее без мене и децата. Тој направи да се чувствувам виновна. Си размислував колку е важно за децата да имаат татко. Сето тоа беше начин да ме манипулира за да се вратам назад. Мојата пријателка не зборуваше веќе со мене откако му се вратив, таа рече дека сум глупава. Бев навистина вознемирена зашто таа беше мојата единствена пријателка во Австралија и навистина ми требаше некој со кого ќе разговарам и да сфатам дека начинот на кој тој се однесуваше со мене не беше во ред.’
Никола

Треба ли да се вмешам?

Многу луѓе се загрижени дека ако интервенираат ќе се 'мешаат', или дека тоа се 'приватни работи'. Меѓутоа, многу позагрижувачки е ако некој е малтретиран, а вие не речете ништо. **Вашата поддршка може да помогне.** Може да ризикувате да ви биде непријатно ако и пристапите и таа ја одбие понудената помош или ви каже дека вашите сомневања се погрешни. Меѓутоа, ако внимателно и пристапите, без да критикувате, повеќето луѓе ќе ја ценат загриженоста за нивно добро, дури иако не се подготвени да разговараат за нивната ситуација. Најверојатно нема да ги влошите работите ако изразите загриженост.

Како да и пристапам?

Пристапете и на вашата пријателка или роднина внимателно, ставајќи и до знаење дека се грижите. Кажете и дека сте загрижени за неа, објаснете и зошто. На пример, 'загрижена сум за тебе зашто забележав дека не си среќна во последно време'.

Немојте да бидете изненадени ако таа се брани или ја одбие вашата помош. Таа може да е уплашена дека вие ќе се грижите ако ви каже за малтретирањето. Таа можеби не е подготвена да признае дека е малтретирана, или да се чувствува посрамена и уплашена да зборува за тоа. За неа можеби е тешко да верува некому после малтретирањето. Ако жртвата е маж, тој може да се чувствува непријатно да разговара за малтретирањето зашто како маж може да биде сметан за 'слабак' или дека 'не е маж'.

Не ја присилувајте ако не сака да разговара за тоа, меѓутоа ставете и до знаење дека ќе и помогнете ако е потребно. Бидете трпсливи и внимавајте на било каков знак дека таа е подготвена да разговара.

'Моео семејство знаеше дека бев малтретирана и дека се чувствував како во стапица, но тие ништо не рекоа за тоа се додека јас не го напуштив. Ќе ми помогнеш ако речеа дека тоа однесување не во ред, зашто јас мислев тоа беше нормално. Ако речеа дека јас сум добра особа и дека ќе ми помогнат ако ми треба, ќе ми беше многу полесно да си заминам.' Ели

Што можам да сторам за да и помогнам?

Најважната работа за да и помогнете е да ја слушате без да ја осудувате, да ги почитувате нејзините решенија и да и помогнете да најде начин да стане посигурна и побезбедна.

- Слушајте што има да каже.
- Верувајте што ви кажува. нема да и биде лесно да се отвори и да разговара со вас. Луѓето најчесто го прикриваат или намалуваат малтретирањето, отколку да го зголемуваат и да претеруваат. Веројатно ќе ве зачуди кога ќе откриете дека некој што го познавате се однесува толку насилно. Лицето што е насилно ќе ви покаже различна страна од онаа на жртвата.

'Вие не треба целосно да разберете за да може да помогнете. Се што треба да сторите е да и дадете доволно време и љубов без да ја критикувате.' Џејн

- **Сфатете го малтретирањето сериозно.** Малтретирањето остава и физички и психички последици. Не ја потценувајте опасноста во која таа може да се наоѓа.
- Помогнете и да го препознае насилството и да сфати дека тоа може да делува на неа и на децата.
- Кажете и дека е храбра со тоа што разговара за малтретирањето и опстанува наспроти малтретирањето.
- Помогнете и да изгради самоверба.
- Помогнете и да разбере дека малтретирањето не е по нејзина вина и дека никој не заслужува да биде малтретиран, без разлика што и да прават. Кажете и дека вие сметате дека како нејзиниот партнер ја третира е погрешно. На пример, 'Никој, дури ни твојот сопруг нема право да те понижува.'
- Помогнете и да се заштити себе си. Може да речете 'се плашам што тој може да ти направи тебе или на децата' или 'се плашам да не стане полошо'. Зборувајте со неа за тоа како таа мисли да се заштити. Погледнете го делот 'помош да се подобри нејзината безбедност' (страница 16).
- Помогнете и да размислува што може да стори и видете како може да и помогнете тоа да го постигне.
- Понудете и практична помош како чување на децата за определено време, готвење храна, понуда да престојува на безбедно место, превоз или друштво во судот, и тн.
- Почитувајте ги нејзините права да донесува свои решенија, дури и ако не се согласувате со нив. Почитувајте ги нејзините културни или верски вредности и верувања.
- Одржувајте ниво на редовни контакти со неа. Можноста редовно да се разговара со пријател или роднина може да биде многу важно.
- Кажете и за расположивите услуги, наведени се на крајот од овој водич. Потсетете ја дека ако се јави на некоја служба, ќе може да добие поддршка и информации, тие нема да и вршат притисок да замине ако таа не сака. Службите пружаат подеднаков приод, затоа не е важно која служба прво ќе ја контактира, сите би требало да и дадат исти информации.
- Разговарајте со неа за законите кои може да ја заштитат, како што се Пресуда за семејно насилство. За повеќе информации за Пресуда за семејно насилство и други информации за тоа што може да стори полицијата, судовите и службите за поддршка погледајте го делот 'Закони кои може да ја заштитат' (страница 18).
- Продолжете да ја подржувате откако ќе ја раскине врската. Времето на прекин на врската може да биде за неа опасно, зашто малтретирањето може да се зголеми. Може да и треба практична поддршка и охрабрување за да воспостави нов живот и да се опорави од малтретирањето. Може да и треба и советување или да се приклучи на група за поддршка.

'Ќе ми помогнеш да имам пријател или роднина да ми ги причува децата. Ми требаше време да размислам и да ги расчистам чувствата кога децата не се околу мене.' Сораја

Прашања кои може да ги поставите и работи кои може да ги кажете:

Ова се само некои идеи. Важно е да кажете она во што верувате и да користите сопствени зборови.

- 'Начинот на кој се однесува кон тебе не е добар.'
- 'Што можам да сторам за да ти помогнам?'
- 'Што мислиш, како влијае на тебе неговото однесување?'
- 'Што мислиш како влијае неговото однесување на децата?'
- 'Загрижен/а сум што може да ти стори тебе или на децата.'
- 'Што мислиш, што треба да сториш?'
- 'Од што се плашиш за да ја прскинеш врската?'
- 'Од што се плашиш ако останеш?'

Што не треба да се прави

Кога зборувате со некој кој е малтретиран некои работи нема да помогнат или може да ја запрат целосно да ви верува.

Еве некои работи за кои жртвите на малтретирање рекле дека **не** помагаат

- **Не ја обвинувајте неа за малтретирањето** и не прашувајте 'што му имаш направено за така да се однесува кон тебе?' или 'зошто го трпиш?', или 'како сеуште можеш да го сакаш?' Овие прашања сугерираат дека на некој начин тоа е нејзина вина.
- **Не настојувајте да ги откриете 'причините' за малтретирањето.** Концентрирајте се на поддршка на особата која е малтретирана.
- **Не критикувајте** ако таа вели дека се уште го сака партнерот, или ако го напушти, па повторно се врати. Напуштањето на насилен партнер зафаќа време и вашата поддршка е навистина важна.
- **Не го критикувајте нејзиниот партнер.** Критикувајте го неговото насилничко однесување и ставете и до знаење дека никој нема право да ја малтретира (на пример, речете 'твојот партнер не би требало така да се однесува со тебе'). Критикувањето на партнерот може да направи таа да го брани него или себе си.
- **Не давајте совети,** ниту и кажувајте што вие би сториле. Тоа само ќе ја намали нејзината сигурност да донесува сопствени решенија. Слушајте ја и кажувајте и информации, а не совети.
- **Не вршете притисок да замине** или да донесувате решенија во нејзино име. Слушајте ја и поддржувајте ја да донесува сопствени одлуки. Таа најдобро ја знае сопствената ситуација.

Помогнете и да ја зголеми својата безбедност

Било да останува или да се разделува, важно е да се мисли како ќе биде заштитена од понатамошно малтретирање.

Вие може:

- Да и помогнете да испланира каде ќе појде со децата во итна ситуација, или ако реши да замине. Ако треба да остане на скришно место, кажете и за услугите за безбедно сместување. Јавете се на *Women's Domestic Violence Crisis Service* за да дознаете повеќе. Ако таа зборува друг јазик, или е од посебно културно потекло, може да биде упатена до *Immigrant Women's Domestic Violence Crisis Service* (видете на страна 26).
- Договорете шифриран збор или сигнал со кој ќе ви стави до знаење дека и е потребна помош.
- Помогнете и да смисли оправдување за да може брзо да замине ако се чувствува во опасност.
- Помогнете и да подготви 'торба за напуштање' со нејзините работи и да ги скрие на сигурно место. Ако замине ќе и бидат потребни пари, клучеви, облека, банкарска картичка, возачка дозвола, документи за социјално, тапи за сопственост, лекови, изводи од раѓање, пасош и други важни документи за неа и децата.

- Разговарајте со неа за тоа како полицијата може да ја заштити. Полицијата има јасни упатства што треба да стори за да ја заштитат. За повеќе информации за тоа што може да стори полицијата, вклучувајќи информации за Пресуда за интервенција погледајте го делот 'Закони кои ќе ја заштитат' (страна 18).
- Ако таа реши да остане ќе и требаат други начини како да се заштити себе си и децата од понатамошно насилство. Јавете се на една од службите на позадината од овој водич за илси. Пресуда за интервенција може да содржи услов со кој му се наложува на нејзиниот насилен партнер да не пристапува до нивниот дом. Во овој случај, таа ќе може да ги смени бравите во куќата и да бара договорот за станарство да се смени на нејзино име, иако претходно не била во договорот.
- Ако сака да бара Пресуда за интервенција или да поведе други правни постапки, вие може да и понудите да сведочите за неа. Ако можете да и помогнете со ова запишете си ако забележите насилство, забележето го времето, датумот и што сте виделе.

За повеќе информации појдете на интернет страната на *Domestic Violence Resource Centre Victoria* на www.dvrcv.org.au или јавете се на (03) 9486-9866. Погледнете и под делот 'Служби кои може да помогнат' за правни совети.

Закони кои може да ја заштитат

Полицијата има обврска да реагира на сите повици на семејно насилство, и должна е да ги заштити луѓето ако се во опасност да бидат повредени во семејно насилство, вклучувајќи ги и децата. Полицијата може да превземе чекори дури и ако таа не го сака тоа.

Безбедноста е на прво место. Ова ја опфаќа безбедноста на полицијата и на лицата кои се присутни, особено децата. Ако тие се во опасност, полицијата веднаш ќе превземе акција за да ги заштити. Јавете се на бројот '000' и побарајте полиција.

Ако не е итен случај таа може да се јави или да појде во најблиската полициска станица. Погледнете на крајот од оваа брошура за интернет страната на Victoria Police и деталите за контакт.

Ако таа има потешкотии да зборува или разбира англиски, нека му каже на полицискиот службеник и тој ќе организира преведувач колку што е можно побрзо.

Кога ќе пристигне полицијата, тие ќе обезбедат таа и децата да бидат безбедни. Полицијата може да ја пребара куќата и да одземе било какво оружје. Таа треба да и каже на полицијата ако нејзиниот насилен партнер има оружје.

Полицијата ќе разговара со неа за тоа што се случило. Тие може да решат да преземат акција дури и ако таа не го сака тоа, и ќе го известат насилниот партнер дека тоа е решение на полицијата.

Полицијата ќе ја упати до услуги за поддршка за емоционална, финансиска и правна поддршка. Овие служби ќе и помогнат на неа и на нејзините деца да најдат безбедно место за сместување ако треба да го напушти семејниот дом. Полицијата може да упати насилно лице, или може да го задржат и да го натераат да го напушти домот.

Вмешаноста на полицијата и донесувањето на пресуда за интервенција не секогаш значи дека врската завршила, тоа зависи од неа. Меѓутоа, ако таа има пресуда за интервенција и се уште живее со партнерот и насилството продолжува полицијата ќе превземе понатамошни мерки. Полицијата ќе ја води низ постапката.

За да ги заштити луѓето од семејно насилство полицијата ги има следните овластувања:

Пресуди за интервенција во случај на семејно насилство

Пресуда за интервенција во случај на семејно насилство (Пресуда за интервенција) е судска одлука донесена од страна на судија. Нејзината цел е ја заштити жртвата и нејзините деца од член од нејзиното семејство, или од лице со кое таа има блиски односи. Таа може да добие Пресуда за интервенција дури и ако немало физичко насилство.

Пресудата за интервенција содржи услови со кои се определува што другото лице може, а што не може да прави. На пример, судот може да пресуди лицето:

- да престане да ја малтретира, да и се заканува или да ја заплашува
- да престане да се приближува на определено растојание од нејзината куќа
- да престане да ја контактира на било кој начин, вклучувајќи со е-пошта, SMS пораки и по телефон.
- да престане да и ја оштетува сопственоста.

Пресудата може да вклучува услов насилниот партнер да го напушти домот. Таа ќе може да го смени договорот за подстанарство на нејзино име иако пред тоа не била спомената во договорот.

Victims of Crime Helpline 1800 819 817 може да пружи повеќе информации за оваа можност.

Насилниот партнер мора стриктно да се придржува до условите од Пресудата за интервенција.

Криминален прекршок е ако некој не се придржува кон условите од Пресудата за интервенција. Ако се потврди за некој дска е виновен може да плати казна и да оди во затвор.

Погледајте ги контактите на крајот од оваа брошура за совети како да се бара Пресуда за интервенција и за други совети и поддршка.

Безбедносни налози за семејно насилство

Полициски службеник може да бара Безбедносен налог за семејно насилство (Безбедносен Налог) ако судот не е отворен, а случајот е итен. Ова важи пред 9.00 и после 17.00 час во работните денови, или во сабота, недела или државни празници.

Полициски службеник може да издаде Безбедносен налог ако верува дска на жртвата и е потребна итна заштита, за заштита на дете жртва на семејно насилство, или за заштита на сопственост.

Полициски службеник може да бара Безбедносен налог дури и ако жртвата не го сака тоа.

Службеникот јасно ќе му стави до знаење на насилниот член на семејството дека барањето на Безбедносен налог е решение на полицијата.

Безбедносниот налог пружа привремена заштита и е барање за Пресуда за интервенција кое треба да се поднесе до судот во рок од 72 часа. Тогаш, судија ќе го ислуша случајот и ќе реши што ќе се случи понатаму.

За да ги заштити членовите на семејството полицијата може да вклучи услов во Безбедносниот налог насилниот партнер да мора да го напушти домот. Тоа значи дека тој не смее повторно да дојде или да го посети домот се додека предметот не се реши на суд. Потоа, судијата ќе реши што ќе се случи. Ако лицето нема каде да се смести, полицијата ќе стори се што може да му помогне со сместување во итни случаи.

Ако нејзиниот партнер одбие да замине или се врати во домот, полицијата може да употреби разумна сила да го отстрани. Полицијата може и да го обвини за криминално дело.

Ако таа има дска, тие можат да бидат вклучени во Пресудата за интервенција, или во Безбедносниот налог, за да се осигури да бидат заштитени.

Погледнете ги контактите на задниот дел од брошурата за повеќе информации за Безбедносните налози и за повеќе совети и поддршка.

Важно е да не се врши притисок на вашата пријателка/пријател да разговараат со полицијата, особено ако таа не е сигурна. Меѓутоа, вие можете да покажете дека сте загрижени за нејзината ситуација ако разговарете со неа за можните решенија на проблемот.

Што треба да сторам ако видам или слушнам за физичко насилство или заканување?

Ако верувате дека постои реална физичка опасност за неа и децата, или дека ќе бидат повредени, јавете се веднаш на полицијата на 000.

Ако имате можност да разговарате со неа во друго време, прашајте ја дали сака да повикате полиција. Таа може да се плаши ако повикате полиција работите да се влошат за неа. Многу луѓе се плашат од интервенција на полицијата, особено оние од не-англиско говорно подрачје или од домородните заедници кои може да имале лоши искуства во минатото. Вие може да се јавите на службата за семејно насилство за да дознаете како можете да помогнете во ваква ситуација.

'Нашата сосетка беше пратена од страна на поранешниот дечко. Тој ќе ја посматраше од пред куќата. Ние, некогаш ќе слушневме како тој и вика во задниот двор. Не бевме сигурни ако ја викнеме полицијата да не биде полошо. Ја прашавме за тоа. Се договоривме да и се јавиме ако го видиме да ја посматра куќата, за таа да може да го викне брат и. Ако го слушнеме да вика внатре во куќата, ќе и се јавиме и таа ќе употреби определен збор како сигнал за нас да повикаме полиција.' Марк

Грижа за себе си

Поддршка на пријателка или роднина кои се малтретирани може да биде фрустрирачки, страшно и стресно. Вие треба да се грижите и за вас и да побарате помош.

Ако се чувствувате фрустрирано или налутено зашто таа не го раскинува односот

Запомнете дека ако и покажете дека сте фрустрирани или разочарани нема да и помогне, и само ќе ги влоши работите. Не се откажувајте од неа, без разлика на нејзините одлуки. Објаснете ги вашите грижи, но кажете и дека и понатаму ќе ја поддржувате. Потсетете се себе си дека вашата поддршка е важна, и ќе има позитивни последици на неа, дури и ако таа не може тоа да го искаже сега. Не ја потценувајте вредноста на вашата поддршка.

Ако се чувствувате 'беспомошни'

Побарајте поддршка за вас. Разговарајте со другите пријатели или јавете се на некоја служба за информации за тоа што може да сторите.

Ако чувствувате притисок да сторите повеќе отколку што можете

Бидете отворени за тоа колку и со што можете да и помогнете. Не се напрегајте вон она што можете да го сторите – вие можете целосно да ја поддржувате ако се грижите и за себе си. Запомнете дека вие не сте одговорни за малтретирањето, и вие не можете да ја 'спасите'. Таа може да добие поддршка и од службите наведени на крајот од брошурава.

Како треба да се однесувам кон нејзиниот насилен партнер?

Бидете внимателни. Не ставајте се во ситуација во која лицето кое е насилно може да ве повреди или манипулира. Не обидувајте се директно да интервенирате ако видите кога некој е повреден – повикајте ја полицијата.

Ако лицето кое е насилно е ваш пријател или роднина, може да се чувствувате фатени во средина. Важно е да разберете дека ако му пристапите на лицето кое е насилно, тој или таа може:

- да ви каже да 'си ја гледате работата'
- да го негира малтретирањето, или да рече 'како можеш и да помислиш дека јас би сторил такво нешто?'
- да претстави дека 'не е толку лошо', или дека се случило само еднаш
- да претстави дека е по вина на другото лице, или дека нејзиното однесување е проблем, а не неговото
- да рече дека не може да се воздржи, бил пијан, едноставно 'избувнал', или 'изгубил контрола.'

Нисдна од овие причини не значи дека тој или таа не се насилни. Заседничка особина за лице кое е насилно е да го негира или намалува насилството. Најверојатно единствен начин да се 'уверите' дека некој е насилен е ако партнерот ви каже дека е, или ако вие сте сведок на тоа. Луѓе кои изгледаат 'почитувани' и 'нормални' може да бидат насилни во приватноста на нивниот дом.

Можно е лицето кое е насилно да признае дека било негова вина, меѓутоа ќе рече дека не знае како да го смени однесувањето. Тие може да го негираат или намалуваат малтретирањето, меѓутоа ќе се согласат дека сепак нешто не е во ред со начинот како тие се однесуваат во определени ситуации. Ако лицето кое е насилно е маж, тој може да се охрабри да се јави на *Службата за утатување на мажи* за анонимни и доверливи совети како да запре со насилството (погледнете ги деталите за контакт на крајот од брошурава). Ако насилната особа е жена, таа може да се јави во локалната здравствена служба.

Ако сте сведок на насилство и се чувствувате безбедно зборувајте за специфичното однесување кое сте го забележале. На пример, *'Вие и двојцата сте ми пријатели. Заради начинот на кој ја критикуваш и ја заплашуваш загрижен сум за нејзината безбедност. Минатата сабота на забавата, слушнав кога рече...и како што ти рече твоето лице има таков заплашувачки израз.'* Избегнувајте да осудувате како 'Разочаран сум што си насилен' зашто тоа може да ги направи да се бранат. Колку повеќе сте фокусирани и специфични за однесувањето кое сте го виделе, толку е потешко лицето да го одрекува или намалува она што се случило.

Ако знаете за насилството само од кажувањето на жртвата проверете прво со неа пред да кажете било што на нејзиниот партнер. Нејзиниот партнер може да стане уште по насилен кон неа ако тој/таа сметаат дека таа кажала некому.

Разговор на маж со друг маж, или жена со друга жена, за нивното насилно однесување може да биде корисен начин да се пристапи кон овој проблем. Не се концентрирајте да разберете зошто лицето е насилно, или да смислите како да го измените.

Не дозволувајте да бидете вовлечени во оправдување на насилство. Луѓето кои се насилни може да звучат убедувачки кога се обидуваат да го негираат, намалуваат или оправдаат нивното однесување, зашто често пати тие се правдаат и за пред себе си за да се чувствуваат подобро за тоа што го прават. Концентрирајте се на тоа што особата која е насилна ќе стори за своето однесување и потикнете го да се јави на *Службата за упатување на мажи* (погледнете страна 28).

Ако ви треба совет или поддршка пред да разговарате со лицето, можете да се јавите на *Службата за упатување на мажи* или *Службата за домашно насилство за жени*.

Служби кои може да помогнат

Полиција (Police)

Ако сте сведок на насилство или закана со насилство и повреда, не интервенирајте самите. Јавете се на '000' и побарајте полиција.

За општи информации појдете на www.police.vic.gov.au или во најблиската полициска станица. Некои полициски станици имаат службеници специјализирани за домашно насилство кои може да одговорат на вашите прашања и да ви дадат информации.

Служба за домашно насилство за жени (Women's Domestic Violence Crisis Service)

24 часа поддршка за низ целата држава и безбедно сместување за жени и нивните деца.

Телефон: (03) 9322 3555
или бесплатен повик од внатрешноста: 1800 015 188

Служба за домашно насилство за жени мигранти (Immigrant Women's Domestic Violence Service)

Поддршка и интервенција во криза за жени мигранти на повеќе од 25 јазика.

Телефон: 03 8413 6800
Интернет: www.iwdvs.org.au

Центри против сексуално злоставување (Centres Against Sexual Assault (CASA))

Бесплатна и доверлива, 24 часовна служба за случаи на криза за жртвите на криминал кои неодамна биле сексуално злоставени. Опфаќа и советување во криза, а може да вклучи и медицинска грижа и помош со судски процес.

Телефон: 1800 806 292 (24 часа)

Интернет: www.casa.org.au

Служба за домашно насилство Викторија (Domestic Violence Resource Centre Victoria)

Обезбедува почетна поддршка преку телефон, информации и упатување до служби за помош на луѓето кои доживеале семејно насилство.

Телефон: (03) 9486-9866

Од Понеделник до Петок, од 9.00 до 17.00 час

Е-пошта: dvtcv@dvtcv.org.au

Интернет: www.dvtcv.org.au

Служба за преведување (Translating and Interpreting Service (TIS))

Преведувачи за бројни јазици.

Телефон: 131 450, 24 часовна служба.

Во итна ситуација, секогаш јавете се прво на полиција на 000, тие ќе ви обезбедат преведувач.

Линија за помош на жртви од криминал (Victims of Crime Helpline)

Нуди советување, совети и упатување за лица жртви на криминал, вклучувајќи и информации за судските постапки, Регистерот на жртвите и деталји за финансиска помош.

Телефон: 1800 819 817, 8.00 до 23.00 час

Од Понеделник до Петок.

Служба за информации и упатување за жени (Women's Information & Referral Exchange (WIRE))

Советување и информации за жени по телефон, упатување до локални советници и служби.

Бесплатен повик: 1300 134 130

TTY: 13 36 77, Понеделник до Петок

од 9.00 до 17.00 час

Интернет: www.wire.org.au

Здравје за жени во Викторија (Women's Health Victoria)

Здравје за жени во Викторија обезбедува бесплатни информации за лични проблеми вклучувајќи семејно насилство. Достапни се и медицински сестри и бабици за поддршка една-на-една.

Телефон: (03) 8345 3045

Интернет: www.whv.org.au

Служба за упатување на мажи (Men's Referral Service)

Бесплатни, анонимни и доверливи информации за служби кои може да им помогне на мажи да го сменат своето насилно однесување.

Повикајте: (03) 9428-2899 или бесплатен повик: 1800 065 973 9.00 до 21.00 час,

од Понеделник до Петок

Интернет: www.mrs.org.au

Линија за помош на деца (Kids Help Line)

Телефонско советување за деца и млади луѓе. Оваа служба обезбедува советување за лица под 18 години преку е-пошта и на линија.

Бесплатен повик: 1800 55 1800

Интернет: www.kidshelp.com.au

Програма за помош и советување на жртви (Victims Assistance and Counselling Program)

Работи низ Мелбурн и регионална Викторија. Услугата може да вклучи практична поддршка, упатување и поддршка во криза.

За да дознаете дали ви следува, јавете се на Линијата за помош на жртви од криминал на 1800 819 817, 8.00 до 23.00 час од понеделник до петок.

Трибунал за помош на жртви од криминал (The Victims of Crime Assistance Tribunal)

Им помага на жртвите од криминал со финансиски средства (на пример со трошоците за лекување и советување).

Телефон: (03) 9628 7855 или бесплатен повик: 1800 882 752
Интернет: www.vocat.vic.gov.au

Правна помош во Викторија (Victoria Legal Aid)

Јавете се за бесплатни совети и публикации за тоа што може да очекувате на суд и информации за Пресуда за интервенција и законите за семејно насилство.

Телефон: (03) 9269 0120 или бесплатен повик: 1800 677 402
Понеделник до Петок, од 8.45 до 17.15 час
Интернет: www.legalaid.vic.gov.au

Правна служба за жени во Викторија (Women's Legal Service Victoria)

Обезбедува правна помош која вклучува застапување во суд и совети по телефон и упатување.

Телефон: (03) 9642 0877 или бесплатен повик: 1800 133 032

Федерација на центрите за право во заедницата (Federation of Community Legal Centres)

Телефон: (03) 9652 1500 да ве упатат до најблискиот центар за правна помош за бесплатни совети.

Правна служба за аборигини во Викторија (Victorian Aboriginal Legal Service)

Бесплатна, 24 часовна служба за правни совети и застапување за членовите на Коори заедницата.

Телефон: (03) 9419 3888 или бесплатен повик: 1800 064 865

Правна служба за спречување на семејно насилство за аборигини (Aboriginal Family Violence Prevention and Legal Service)

Обезбедува помош за жртвите на семејно насилство и сексуално злоставување и работи со семејства и заедници погодени од насилство.

Телефон: (03) 9244 3333 или бесплатен повик: 1800 105 303
Интернет: www.fvpls.org

Мрежа на судови (Court Network)

Информации и поддршка пред, за време и после судот.

Бесплатен повик: 1800 681 614

Програмите за советување и поддршка се достапни низ цела Викторија за да им се помогне на луѓето кои доживеале семејно насилство или повредување дома. Повеќе информации за овие служби може да се најдат од Domestic Violence Resource Centre Victoria на (03) 9486-9866 или од WIRE на 1300 134 130.

За додатни примероци на овој водич јавете се на Domestic Violence Resource Centre Victoria на (03) 9486 9866, или Victims of Crime Helpline на 1800 819 817.

Преводи на овој водич се исто така достапни на следните јазици од заедницата: Арапски, Бурмански, Кинески, Хрватски, Дари, Динка, Фарси, Македонски, Српски, Сомалиски, Шпански, Турски и Виетнамски.

Domestic Violence
Resource Centre Victoria

Department of Justice
and Department
of Human Services